

РЕЦЕНЗІЯ

завідувача кафедри іноземної філології і перекладу
Національного університету біоресурсів і природокористування України,
доктора педагогічних наук, професора **АМЕЛІНОЇ Світлани Миколаївни**
на дисертацію **ЧЖАН Бо** на тему:

**«Підготовка майбутніх фахівців з технології огляду та технічного обслуговування
автомобілів у вищих професійних коледжах Китайської Народної Республіки»,**

подану на здобуття ступеня доктора філософії
зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки»
галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка»

Актуальність обраної теми. На нинішньому етапі суспільного розвитку, який характеризується глобалізаційними тенденціями, збільшенням економічних і торгових зв'язків, значну роль відіграє автомобільний транспорт. Як свідчить статистика, Китайська Народна Республіка є світовим лідером з виробництва, продажу і експорту автомобілів. Крім того, автомобільний транспорт переважає в Китаї у внутрішніх вантажних перевезеннях і домінує серед видів пасажирського транспорту. Водночас працедавці у транспортній галузі констатують постійну потребу у кваліфікованих кадрах. Зважаючи на значення автомобільного транспорту в Китайській Народній Республіці, важливою є якісна підготовка відповідних фахівців, зокрема, з технології огляду та технічного обслуговування автомобілів. Така підготовка здійснюється у вищих професійних коледжах, мережа яких є досить розгалуженою й орієнтованою на потреби автомобільної галузі. Галузь також стикається з нагальною потребою осучаснення підготовки персоналу у зв'язку з новими технологіями, зокрема, поширенням електромобілів. Працівникам технічного обслуговування потрібно буде впроваджувати нові технології, спрямовані на підвищення ефективності та конкурентоспроможності. Зокрема, це технології, що використовуються у автоматизованих транспортних засобах, які працюють на основі альтернативних джерел енергії. Тому тема, обрана Чжан Бо для дослідження, є актуальною і своєчасною.

Актуальність дослідження підсилюється низкою суперечностей, які виявив дисертант у процесі опрацювання літературних джерел. У контексті означеного тема дисертації є своєчасною й, беззаперечно, корисною для педагогічної науки та практики.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Обґрунтованість і достовірність результатів, отриманих у ході проведеного наукового дослідження, досягається, насамперед, шляхом використання комплексу методів відповідно до мети і завдань дослідження. Зокрема, це аналіз і синтез нормативно-правових, педагогічних, психологічних, соціологічних джерел; логіко-семантичний аналіз і конкретизація поняттєво-категорійного апарату дослідження; компаративний аналіз, контент-аналіз, порівняння, систематизація і узагальнення досвіду; опитування і методи математичної статистики; моделювання.

Дисертація відзначається логічною послідовністю викладу матеріалу. Її структура побудована таким чином, що повністю відповідає меті й завданням дослідження. Дисертація складається з анотацій українською та англійською мовами, вступу, трьох розділів, списку використаних джерел до кожного розділу, загальних висновків і додатків. Усі структурні компоненти роботи узгоджені між собою і у своїй сукупності створюють цілісне уявлення про хід і результати проведеного наукового дослідження.

У **анотаціях** представлено зміст дисертації, її наукову новизну і практичне значення.

У **вступі** обґрунтовано вибір теми дослідження, її актуальність у реаліях сьогодення; висвітлено мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження; представлено наукову новизну роботи і практичне значення отриманих результатів; описано методи, які були використані у дослідженнях і особистий внесок здобувача.

У **першому розділі** «Теорія і практика підготовки майбутніх фахівців з технології огляду та технічного обслуговування автомобілів у вищих професійних коледжах у КНР» репрезентовано наукову проблему підготовки фахівців для обслуговування автомобільного транспорту, висвітлено місце і завдання підготовки фахівців з технології огляду та технічного обслуговування автомобілів у системі професійної освіти КНР, окреслено тенденції і перспективи розвитку підготовки майбутніх фахівців з технології огляду та технічного обслуговування автомобілів у вищих професійних коледжах КНР.

На основі аналізу освітніх нормативно-правових та директивних документів КНР, аналітико-прогностичних та статистичних матеріалів підготовки фахівців з технології огляду та технічного обслуговування автомобілів у системі освіти КНР встановлено, що в країні реалізуються стійкі традиції в організації підготовки професійних кадрів у системі професійно-технічної та вищої освіти, зорієнтованих на сталий розвиток економіки, науки, техніки та технологій з урахуванням суспільних і виробничих потреб, сформованих прогнозів та перспектив. Визначено, що система освіти КНР є ступеневою і розгалуженою, що надає можливості професійного зростання особистості з поступовим набуттям різних рівнів, професійних кваліфікацій та досвіду.

У **другому розділі** «Організаційні засади підготовки фахівців з технології огляду та технічного обслуговування автомобілів у вищих професійних коледжах КНР» викладено зміст професійної підготовки фахівців з технології огляду та технічного обслуговування автомобілів у вищих професійних коледжах КНР, схарактеризовано організацію освітнього процесу у підготовці майбутніх фахівців з технології огляду та технічного обслуговування автомобілів у вищих професійних коледжах КНР, визначено напрями вдосконалення професійної підготовки фахівців для автомобільної галузі у вищих професійних коледжах КНР.

Заслугує на увагу визначення сучасних напрямів розвитку професійної підготовки фахівців для автомобільної галузі у КНР, а саме: реалізація компетентнісного підходу; посилення ролі практичної підготовки студентів через інтеграцію освіти і виробництва, матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу та організації навчальної практичної роботи студентів; цілеспрямоване підвищення рівня професійної майстерності викладачів; удосконалення методик навчання та реалізації проблемного навчання, інтерактивних освітніх технологій та організації командної навчальної взаємодії; впровадження у професійну підготовку моделі сертифікації «1+X».

У **третьому розділі** «Перспективи використання досвіду професійної підготовки фахівців з технології огляду та технічного обслуговування автомобілів КНР в освітній практиці України» представлено узагальнену характеристику професійної підготовки фахових молодших бакалаврів з автомобільного транспорту в Україні, проведено порівняльний аналіз підготовки фахівців з автомобільного транспорту в КНР та Україні, запропоновано шляхи імплементації прогресивного досвіду професійної підготовки фахівців з технічного сервісу та продажу автомобілів у вищих професійних коледжах КНР в освітню практику фахової передвищої освіти України.

На основі проведеного компаративного аналізу професійної підготовки фахівців в Україні та КНР встановлено спільні й відмінні елементи освітніх процесів у коледжах обох країн. Запропоновано етапи і шляхи імплементації прогресивних елементів освітньої практики КНР у професійну підготовку фахових молодших бакалаврів зі спеціальності J8 «Автомобільний транспорт» в Україні.

Висновки відображають результати виконання дисертації відповідно до визначеної мети і поставлених завдань.

Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, підтверджується також позитивними результатами впровадження матеріалів дисертації в освітній процес кількох освітніх закладів.

Список використаних джерел свідчить про те, що під час роботи було проаналізовано сучасні результати наукових досліджень.

Значення одержаних результатів для науки й практики та рекомендації щодо їх можливого використання. Наукова новизна одержаних результатів дослідження полягає у тому, що:

– *уперше* в теорії професійної і фахової передвищої освіти виявлено і обґрунтовано провідні особливості професійної підготовки фахівців з технології огляду та технічного обслуговування автомобілів у вищих професійних коледжах КНР, що проявляються у тенденціях та перспективах розвитку, у порівнянні із підготовкою фахових молодших бакалаврів з автомобільного транспорту в Україні; виділено особливості формування змісту

професійної підготовки фахівців зі спеціальності 500211 «Технологія огляду та технічного обслуговування автомобілів» та організаційні особливості професійної підготовки майбутніх фахівців у вищих професійних коледжах КНР; визначено сучасні тенденції підготовки фахових молодших бакалаврів зі спеціальності «Автомобільний транспорт» в Україні; встановлено спільні й відмінні елементи професійної підготовки майбутніх фахівців з технології огляду та технічного обслуговування автомобілів у вищих професійних коледжах КНР та фахових молодших бакалаврів з автомобільного транспорту в Україні; розроблено модель реалізації шляхів імплементації прогресивного досвіду професійної підготовки фахівців з технології огляду та технічного обслуговування автомобілів у вищих професійних коледжах КНР в освітню практику України;

– *схарактеризовано* структуру, зміст та організацію професійної підготовки фахівців зі спеціальності 500211 «Технологія огляду та технічного обслуговування автомобілів» у вищих професійних коледжах КНР;

– *уточнено* зміст поняття «професійна підготовка фахівців з технології огляду та технічного обслуговування автомобілів у вищих професійних коледжах КНР»;

– *сформульовано* шляхи імплементації прогресивних елементів професійної підготовки майбутніх фахівців з технології огляду та технічного обслуговування автомобілів у вищих професійних коледжах КНР в освітню практику України;

– *подальшого розвитку набули* теоретичні положення щодо: професійної підготовки фахівців з технології огляду та технічного обслуговування автомобілів у вищих професійних коледжах КНР; удосконалення професійної підготовки фахових молодших бакалаврів з автомобільного транспорту в Україні.

Практичне значення дисертаційного дослідження полягає у розробленні й упровадженні у освітню практику закладів фахової передвищої освіти України пропозицій щодо використання позитивного досвіду підготовки фахівців зі спеціальності 500211 «Технологія огляду та технічного обслуговування автомобілів» у вищих професійних коледжах КНР, навчально-методичного посібника «Досвід КНР у професійній підготовці фахівців з технології огляду та технічного обслуговування автомобілів у вищих професійних коледжах» для викладачів закладів фахової передвищої освіти.

Результати дослідження можуть бути використані для модернізації професійної підготовки фахових молодших бакалаврів зі спеціальності «Автомобільний транспорт» в Україні, а саме для: розроблення нормативно-правових документів та методичного забезпечення, в теоретичних і експериментальних дослідженнях з теорії і методик фахової передвищої освіти, у практичній діяльності закладів системи післядипломної освіти; освітньої роботи викладачів спеціальності «Автомобільний транспорт» закладів фахової передвищої освіти.

Викладені положення підтверджуються експериментальними результатами, апробацією на міжнародних конференціях та у виданнях, включених до Переліку наукових фахових видань України.

Повнота викладення наукових положень, висновків і рекомендацій в наукових публікаціях, зарахованих за темою дисертації. Основні положення та результати дослідження опубліковано в 11 наукових працях, з яких 4 статті у наукових виданнях, включених до Переліку наукових фахових видань України, стаття у науковому виданні іншої держави, 6 тез наукових доповідей. Основний внесок у матеріалах спільних публікацій належить здобувачеві.

Відсутність (наявність) порушення академічної доброчесності. Дисертація є самостійно виконаною кваліфікаційною науковою працею, у якій викладено обґрунтовані висновки і рекомендації, представлені автором для публічного захисту. Використання ідей і текстів інших авторів має посилання на відповідні джерела. Порушень академічної доброчесності не виявлено, що свідчить про дотримання здобувачем принципів академічної доброчесності.

Дискусійні положення та зауваження щодо дисертації. Дисертація Чжан Бо відповідає спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки», має завершений характер. Водночас дисертація містить окремі дискусійні положення та зауваження, що не знижують її загальної наукової цінності, однак можуть бути враховані для подальшого вдосконалення дослідження:

1. На нашу думку, у «Вступі» варто було б розширити опис використаних методів дослідження відповідно до виконаних завдань у дисертації.

2. Доцільно, на наш погляд, вилучити з підрозділу 3.1 (с. 101) опис мети, завдань та ресурсів плану реалізації реформи сертифікації випускників коледжів та університетів за моделлю «1+X» КНР, оскільки вони не характеризують особливості структури, змісту та методики професійної підготовки майбутніх фахівців зі спеціальності «Технології огляду та технічного обслуговування автомобілів», що передбачено завданнями дослідження.

3. У таблиці 3.2 (підрозділ 3.1) варто конкретизувати відмінності результатів професійної підготовки зі спеціальності «Автомобільний транспорт» за представленими освітніми ступенями.

4. Робота значно б виграла, якби автор у підрозділі 3.2 більш детально описав результати порівняння підготовки фахівців двох країн за змістовно-процесуальним критерієм.

Висловлені зауваження мають рекомендаційний характер і спрямовані на підвищення практичної значущості дисертації в контексті сучасних задач освітніх, педагогічних наук.

Загальний висновок. Дисертація на тему: «Підготовка майбутніх фахівців з технології огляду та технічного обслуговування автомобілів у вищих професійних коледжах Китайської

Народної Республіки» відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 року «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року, а її автор Чжан Бо заслуговує на присудження ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка».

Рецензент завідувач кафедри іноземної філології і перекладу Національного університету біоресурсів і природокористування України, доктор педагогічних наук, професор Світлана АМЕЛІНА